

HIGHLIGHTS

Pangkalibutanon nga estado sang ginabaligya nga Biotech/GM nga tanum: 2011 Ni Clive James, Founder kag Chair sang ISAAA

Ginadedikar ini sang Tagsulat sa 1 ka bilyon nga mga imol kag ginagutuman nga mga katawhan para sa ila pagkabuhi

Ang kalaparon sang biotech nga tanum padayon nga nagadaku samtang ang pangkalibutanon nga populasyon nagtaas sang kapin sa 7 ka bilyon sa sulod sang 15 anyos.

Bangod sang maayo nga benepisyo sang biotech nga tanum, nagdoble ang paglapad sini nga naglab-ot sa 12 milyones sang tuig 2011. Ang tuigan nga paglapad sini naglab-ot sa 8 porsiyento (8%), gikan sa 148 milyones ektaryas sang tuig 2010 nangin 160 milyones ini sa tuig 2011.

Ang 94 ka pilo ukon ang paglapad sini gikan sa 1.7 ektaryas sang 1996 kag ang pagsaka sini sa 160 milyones sang tuig 2011 nagapamatuod nga ini ang pinakadasig kag teknolihya nga gina-adoptar sang mga mangunguma sa sining mga dinag-on.

Ang mabaskug nga pamatuod sang kaayo sang biotech nga tanum makita sa rekord halin sa tuig 1996 tubtub 2011. Minilyon nga mga mangunguma sa 29 ka mga pungsod sa bilog nga kalibutan ang naghimo sang 100 milyones ka hilway nga desisyon sa pagtanum sang kabilugan nga 1.25 ektaryas – ini ang pamatuod nga daku ang pagsalig sang mga mangunguma sa sini nga teknolohiya sa paghatag sa ila sang mga benepisyo- ekonomikal, pag-amlig sang palibot kag ang mapinadayunon nga pagkaproduktibo sa malawig nga panahon.

Sa 29 ka mga pungsod nga nagatanum sang biotech nga talamnunon sa tuig 2011, 19 sini ang ginakabig nga matin- aron nga pungsod kag 10 ang pungsod nga industriyalisado.

Sang tuig 2011 may 16.7 ka milyon nga mag mangunguma, sobra 1.3 ka milyon ukon 8% nga mas mataas kumparar sa tuig 2010, ang nagtanum sang biotech nga talamnunon. Sobra 90% ukon 15 milyones sini magagmay nga mangunguma gikan sa matin-aron nga mga pungsod. Ini nga mga mangunguma ang makabig nga makahibalo mag-atubang sa risiko kag sang 2011, may narekord nga 7 ka milyon ka magamay nga mangunguma gikan sa China kag 7 man ka milyon sa India ang nagpadayon sa pagtanum sang Bt nga algudon nga nagalapad sang 14.5 milyon ka ektarya.

Ang mga matin-aron nga mga pungsod nakatanum sang ginabulubanta nga 50% sang kabilugan nga biotech nga talamnunon sang tuig 2011 sa bilog nga kalibutan, kag ini ginabanta nga magalapad pa sa 2012. Sang 2011, doble ang kadasigon sang paglapad sang biotech nga tanum sa mga matin-aron nga mga pungsod. Ini naglab-ot sa 11% ukon 8.2 milyones ektaryas kumparar sa 5% ukon 3.8 milyones nga natanum sa mga industriyalisado nga mga pungsod.

Ang mga natipon nga kinaiya sang tanum importante nga bagay sa paghaylo agud madamo ang mapatanum nga biotech nga tamanunon. Sang tuig 2011, 12 ka mga pungsod ang nagtanum sang biotech nga talamnunon nga may 2 ukon sobra pa sa 2 ka kinaiya, kag 9 sa sini nga mga pungsod ang natuon sa matin-aron nga mga pungsod. Kuwarenta y dos (42) milyones ka ektaryas ang naggamit sining tanum. Ini mas malapad sang 22% kumparar sa tuig 2010.

Ang lima ka pungsod nga nagapanguna sa pagtanum sang biotech nga tanum amo ang India kag China diri sa Asia, Brazil kag Argentina sa Latin Amerika kag South Africa ang sa kontinente sang Afrika. Ini ang may kabilogan nga 40% sang kabilogan nga population kag ginabanta nga magalab-ot sa 10.1 bilyones sa tuig 2100.

Ang pungsod Brazil, sa sunod-sunod nga tatlo ka tuig, amo ang ginakabig nga mitsa sang pangkalibutanon nga pagtin-ad nga nagpalapad sang biotech nga tanum -labaw sang sa iban nga mga pungsod sa rekord nga 4.9 milyon ektaryas ukon 20% kumpara sa rekord sang 2010. Sa isa ka madasig nga sistema naaprobahan ang 6 ka bag-o nga biotech nga tanum sang 2011, upod sini ang Latoy nga may resistensya sa kagaw (virus) nga gindebelop sang lokal nga sector- ang EMBRAPA (Brazilian Agricultural Research Cooperation).

Ang Amerika amo ang padayon nga nagapanguna sa pagprodukto sang biotech nga tanum sa bug-os nga kalibutan nga may 60.0 milyones ektaryas. Ang pagadoptar sang biotech nga tanum sa Amerika nagalab-ot sa 90 %. Ang pagpatanum liwat sang RR[®] Alfalfa naglab-ot sa 200,000 ektaryas, dugang pa sini ang 475,000 ektaryas sang RR[®] sugarbeet. Ang

Kapayas nga may resistensya sa virus gin-aprobahan kag puwede nga makaon sa Amerika kag Japan umpisa sang 2011.

Ang India naghiwat sang ika-10 nga anibersaryo sa paggamit sang Bt algodon. Sa kabilugan nga 12.1 milyones ektaryas, 10 milyones ukon 88% sini Bt algodon. Ang una nga nakabenepisyo amo ang 7 milyones ka mga magagmay nga mangunguma nga nagatanum sang tag-isa kag tunga ka ektarya sang algodon. Ang India nagpadaku sang kita sang mga mangunguma halin sa algodon sa balor US\$ 9.4 bilyones sang tuig 2002 tubtub 2010 kag US\$2.5 bilyones sa 2010 lamang.

Sa China, mga 7 milyones ka magagmay nga mangunguma (nga may uma nga tag tunga sa ektarya) ang nagtanum sang 3.9 milyon ektaryas sang Bt algodon, ini 71.5 % nga adopsiyon sa bahin sang mga mangunguma. Ang ginaekspektar nga pag-aprobar sang Golden Rice sa Pilipinas sa tuig 2013/14 may importante nga implikasyon para sa China.

Ang Mexico nagtanum sang 161,500 ektaryas sang Biotech algodon sang 2010 gikan sa 58,000 ektaryas sa amo man nga tuig. Ang ini nga pag-adoptar nagtaas gikan sa 87% tubtub sa 178%. Ang handum amo nga manginsupisyente ini sa algodon. Ang pagtanum sang biotech mais sa norte nga bahin, amo ang pagtabon sa kakulangan sa nagataas kag mahal nga imported nga mais.

Ang Africa nakahimo sang tikang para sa padayon nga pagtinda nahanungod sa regulasyon. Ang South Africa, Burkina Faso kag Egypto may tingub nga natamnan sang 2.5 milyon ektaryas. Nagdugang pa diri ang Kenya, Nigeria kag Uganda nga naghimo sang pagpanalawsaw.

Anum (6) ka mga pungsod sa Europa (EU) ang nakatanum sang kabilugan nga 114,490 ektaryas sang biotech nga mais, mas mataas sang 26% kumpara sa tuig 2010. Dugang pa diri ang duha ka pungsod nga nagtanum sang biotech potato "Amflora".

Umpisa sang tuig 1996 tubtub 2010, ang biotech nga talamnunon nakabulig sa kasiguruhan sang bastante nga pagkaon kag paghaganhagan sa epekto sang pagkambyo sang klima paagi sa: pagtaas sang produksiyon nga nagbalor sang 78.4 bilyones dolares; paghaganhagan sa malain nga epekto sa palibot tungod sa sobra nga paggamit sang pestisidyo (ini nakakini sa paggamit sang pestisidyo sa kadamuon nga 443 milyones ka kilo); sang 2010, ini nakabulig sa pagpanubo sang CO₂ emisyon sa ginabanta nga 19 bilyones kilos (kabaylo sang mga 9 milyones ka salakyan) pagkonserbar sang mga nagakabuhi sa palibot sa ginabanta mga 91 milyones ka ektarya sang ulumhan; nakabulig sa pagpahaganhagan sang kapigaduhon sang 15 milyones ka mga mangunguma sa kalibutan; Samtang ang biotech nga talamnunon kinahanglanon gid, apang ini indi bulong sa tanan nga mga problema kag ang maayo nga pagtalauma katulad sang "crop rotation" kag "resistance management" kinahanglanon gid katulad sang sa kinaandan nga pamaagi sang pagpanguma.

Kinahanglan ang isa ka insigida kag nagakaigo, base sa siyensiya kag makinot/epektibo nga sistema sang pagpakontrolar, apang responsible, maid-id apang indi makinaugalingon, para sa magagmay kag nagatin-ad pa lamang nga mga pungsod subong man sa mga pungsod sa Europa (EU).

Ang pangkalibutanon nga biotech nga binhi nagabalor sang 13 bilyones dolares sang 2011, kag ang komersiyal nga ulubason (grain) gikan sa biotech nga tanum nagbalor sang 160 bilyones dolares kada tuig.

Ang palaabuton tubtub sa tuig 2015 (MDG year) ginapana-aw nga masanag kag mayo: ang pagsaka tubtub sa sobra pa napulo (10) ka mga pungsod: ang una nga biotech mais nga may resistensya sa tag-ilinit ginapalno na nga ipagua sa North America sa 2013, kag sa Afrika sa 2017; Ang Golden Rice sa Pilipinas sa tuig 2013/2014; biotech mais sa China nga ginabanta mga 30 milyones kag masunod sini ang Bt rice. Ang biotech nga talamnunon may ikasarang nga makabulig sa pagpahaganhagan sang kaimulon sa kalibutan kag malab-ot ang tinutuyo sang MDG sa tuig 2015 nga mabuhinan ini sa 50 % paagi sa pagpataas sang produkto sa pag-ugyon sang pribado kag pangpubliko nga sector, katulad sang pagtanum sang biotech mais nga resistensyado sa tag-init sa pagsupota sang Bill kag Melinda Gates nga Foundation.

Ang pokus sang ISAAA sa pagpaambit sang mga kinaalam, pag-dihon kag pagpakigpartner nagasantu sa proposal sang Gates Foundation sa G20 sang November 2011.

Ang mga detalyado nga impormasyon Makita sa ISAAA Brief 43 "Global Status of Commercialized Biotech/GM Crops: 2011", nga gin sulat ni Clive Jaames. Para sa dugang nga impormasyon, palihog magbisita sa <http://www.isaaa.org> ukon magkontak sa ISAAA SEAsiaCenter sa +63 49 536 7216, ukon mag email sa info@isaaa.org.